

REGÉLŐ.

PESTEN csötörtökön october 15^{kén} 1835.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. A' szerkezői hivatalban évnegyedenként 's képek nélkül is válthatni példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLÉS.

S o m o g y i k é p e k.

Frankenburg Adolftól.

Wenn einer eine Reise thut,
So kann er was erzählen,
Drum nahm ich meinen Stock und Hut
Und that das Reisen wählen.

Claudius.

Somogyvári bucsú julius 22-kén. — A' nap ködös ágyból lépett-ki a' virágtermészetbe. — Már megengedjenek szép-ném! hogy illy érdeketlen contourban állitom-fel képeimet: a' nap ugyan száműzetve marad a' festészet oskolájiból, de annál jobban praetendenskedik a' költők ábrányvilágában; és még is műértő izlésünk az okban minél több természetet, 's ebben több mester-kélést lelteni szeret. A' napot egy tisztos költészetből se lehet kirekeszteni, miután ő égisége az egész világ írói és mázolóival örök egyezést kötött, melly szerint ezeknek megengedi, hogy róla írhatnak, t. i. minden jót és dicsőt (mertszabad-e más kép a' nagyokról írni?), érdemeit magasztalják; és ha egy ebédre méltatja őket, melly soványabb a' panegyristák alkalmai verseinél, jótékony behatását a' tudományok mindenágaira hirteljük. Tout comme chez nous! Egyes moecenásaink mennyivel nyomnak többet ezen egyetemes hirtelőlőnél?

A' nap tehát vizes ágyból, mit a' korán beköszöntő alkalmai verseknek lehet tulajdonítani, lépett-ki a' világ terembe, midőn befogatni parancsoltam. Feleségem, a' tőlem sokszor le és kienceltetett seraph-lény, kit földiesen Ninának szoktam nevezni, reggeli pongyolában állott előttem. „Illy korán!” susogá félálmosan; és rozsvirág szemeit dörgölgeté, mellyek azonban az ujdivatú pesti piperékkal kirepülő szobaleány látására egészen felelevenítve mozogtak kellem-arczában. Illyen az asszony, még a' legjobbik is! mutass neki piperét, és eleven lesz a' félholt is! — Feleségem magát felbucsúzni ment (az Istenért, T. uram! semmi anathemát reám ezen új kitételért!), és én egy rettenetes hosszú órát, hasonlót ah-

hoz, midőn nem régiben öreg bátyámnak a' „velencei szappanport“ kellett elolvasni, ásitoztam-el a' rugóstollú pamlagon, melly alattam kinpaddá változott. Heine „Salon-ját“ kaptam kétségbeeső kezeimbe, és verseinél éppen elaludni készültem, midőn a' befutó Teréz azon örvendetes hírrel riasztott-iel, hogy a' tens asszony már az utósó szalagot köti áljához, és lebegésben, az az: indulóban van. Én hirtelen felugrottam és hozzá siettem. Sárgáim egy óranegyed óta erősen kalapáltak a' curialis agyagon, és feleségem valahára a' nap-ernyőt, 's Albach épületes könyvét előhozván kocsiba szállott.

Gombáról Marczali-ig, Somogynak majd legcsinosabb mezővárosáig, nincs több egy magyar litteraturai, az az: igen csekély ugrásnál. A' homok, ezen megrögzött „maradjunk-meg a' réginel“ ugyan szemtelenül ragaszkodik az előrehaladó kocsi kerekjeibe, mellyhez az uton egy darabig elnyuló akáczfák sora éppen úgy illik, mint egy nyomorult irkásznak vizes elbeszélésébe motto gyanánt belészótt classicus mondások. Mikor remélhetünk valahára jobb utakat!? — „Mi haszonra tartok én négy lovat istállómban — így feddémeg nem régiben haszonnal ujitni vágyomat egy harminczkét őszű földes ur — ha utaink mindenütt olly jók és egyenesek lesznek, hogy rajtok magam is eltaszíthatom hintómat? — és hova lenne vadászkedvem, ha minden mocsárt kiszáritatni, vagy irtásokat tenni akarnék jószágomban?“

Marczaliban G. orvos, egy szerény külsejű, nevelt fiatal ember, ki csak most hagyá-el Pestet, és egy determinált Minkista, hozzánk, az az: hozzám esatlá magát a' kocsisülésre, és Ninámmal jó reggelt váltván, legnagyobb udvarisággal kiragadá kezemből a' lókormányt; mit én ama felvett elvem ellenére „lovadat, feleségedet 's a' t. másra ne bíz“ még is oda engedék, és magányuló édes kérdőjelemhez (mert nem kérdőjel-e minden jó asszony, mellyel a' kegyes természet tudakozza tőlünk, ha megelégszünk-e mennyei ajándékival) telepedém-le.

Lovaim a' szokatlan igazgatót el nem akarák fogadni, mint a' vén gazdatiszt komornyik-előjárójit: de az új ostor ezen, hatalmas argumentum a posteriori, és legvilágosabb okkisértője az emberi akaratnak, csudaerejét kezdé mutatni, és mi mindig tovább jutotunk. Valóban egy baroque nézet! Az előttünk nevelő eszközét helyesen használó orvos sebesen hajtott, mintha egy gazdag betegnek örökösei hivatnák hozzá, kinek ő azonban a' halál helyett kettőnkben az eleven megelégedett teljes életet viszi; balról a' Marczaliaknak úgy nevezett praterján, néhány kifakadni készülő fákból, korcsma és tekehelyből, és egy két gazos utacskából

álló erdőn, hova a' köznép dologtalan órájiban öszvetódul, túlérván, a' boronkai nyírfás fogadott-be árnyéknélküli homokos gyomrába. Régi, de jó az a' közintés: „egyenes uton járni legjobb“; de mi divat szerint élet- és írásmódunkból minden régit, ha jó is, kiküszöbölván, hogy uj elvünkben *consequencek* maradjunk, a' széles postautról letértünk, 's rövidebb és könnyebb czélhoz jutást remélve tovább és tovább haladánk. Az ut, előbb jóval téres és egyenes, mindig járatlanabb és gazosabb lön, mint a' pártaut leány minden esztendővel negédetlenebb; a' nyir- és cserfák sűrűn állottak öszve; a' menet szorosabb, és a' lecsüggő gallyak udvariatlanak, mint az uzsorás hitelező, kezdtek lenni. „Eltévedtünk!“ monda lassan gúnymosolylyal Nina, és az orvos visszafordulni kéré; de én tájismeretségembe bizván, mint sok tanító tudományában, mellyet tanít és nem tud, a' visszamenni készülő Titan - Aesculapot egymásra halmozott merész állításokkal arra igeneztem, hogy szavam után indulna, annál is inkább, miután kelet felé az erdő már már világosodni látszott, 's én végét érni erősen hittem. — G. hitlenül csóválta fejét, 's a' világosság felé tüskén 's fákon keresztül, a' szó legszorosabb értelmében, untatá lovaimat. Csalékony világ! nem hasonló a' pásztorok vezéresillagához, hanem egy mocsári bolygó fényhez, melly kisértve feltűnik, mint a' kaczer asszony csudaszeme, és bizonyos vészbe vezet. — Egy félig lehoszonkodott 's félig lenevetett óranegyed után áttörénk ugyan a' világosságra; de arczainkon, az enyimen és orvosén, egy hosszú négytagú periodus ingadozott, mellyet minden improvisatori tehetségünk mellett is képtelenek valánk bevégezni; midőn a' reménylett rövidebb ut egy a' határdombra kipanyvázott vadászat-tilalomra juttatott, és az előttünk elnyuló messze taróföldekbe elillant. Az orvos lópárjával megállott; én erősebben boszonkodtam a' nem-ut-csinálókra, és Nina nevetett. „És nem történik illy eltévedés máshol is — kezdé pusztai szóval mondókáját — kivált a' *speculatio* utáni szerelemben?! Az igaz tiszta szerelem mindig egyenes uton, a' becsület és szerénység el-nem-téveszthető útján, marad; melly ha hosszabb, vagy szigorúbb is, de bizonyos czélhoz vezető: csak a' haszonvágyó, kereskedői sziv választ alattomos utakat, a' pénz és külső fénynek eldugott rókaczamogásait. De mi igen sokszor akad-meg ut közepén a' könnyebben elérni akaró szerencsevadász! Szertelen kívánatai előtt egy határdomb nagyságú háztól eltilalmazó k o s á r fekszik, és a' hibás számoló kába 's megszegyenült arczezal kénytetik alkalmasb ösvény után nézni!“ *(Folytatás következik.)*

ORSZÁG- 'S NÉPISMERTETÉS.

E s z t e r g o m. (*Végzet.*)

Megerősíté József hasonlókép a' régi királyoktól kapott czimerét is a' városnak; t. i. a' fölálló 's az ország négy nevezetesh folyójit képező paizsot — mind két részről erős négyszegű kövekből készült bástyát (a' polgároknak királyuk és hazájok iránti állhatatosságukat képezvén) mind két részen álló veres téglával fedett — tornyokkal-környékeztve; melly paizs felső részén látszik még szinte veres téglával fedett, rendbe állított, az ellenség elűzésére alkalmas nyitott ablakú — más három torony is; ezeknek közepén a' város kapuja lógó sorompókkal tárva, látható. — Ezen szabaldalmakról 's czimerről kapott oklevelet 6-ik Károly császár is Bécsben februar 20-án 1725. megerősíté, és helyben hagyá; sőt a' város iránt nyilvánítandó kegyelmének jeléül, miután a' mult század elején Gyöngyös tájékán megtalált, 's f. t. Pray György bizonyítása szerint (Magy. Hist. 2. R. 109. lap.) Robert Károly királytól kapott kettős — 's nagyobb pecsétjével — melly egyik részről: kék alapon, zöld dombon álló, régi alakú, melly vonalokkal bástya alakra épült, a' védelmezésre bezárt ablakokkal és ajtókkal — és veres téglával fedett tornyos erősséget képez e' körül irással: „*Sigillum Latinorum Civitatis Strigoniensis*“ — más részről pedig: szinte kék alapon — magyar ország hajdani czimere három szegű alakban, ezen körülirással: „*Secretum Civitatis Strigoniensis*“ — élhetést is megengedé. — A' város tanácsa még is azonnal a' pannonhalmi szent mártóni apát előtt lett egy nyilvános ellenmondási irományt, mellyben minden idő közben e' pecséttel készíthetett irományok sikeretlenségét kinyilatkoztatá. De azzal ezen tul nem is élt, hanem azt levél tárában zárva tartá, 's később a' nemzeti muzeumnak ajándékozá.

Kuklender halála után, ki (1719) a' Ferencz szerzetesek templomában temettetett-el, később pedig neje született Trück Katalin 1722-ben aláirt végintézete szerint ugyan itt lorettoi kápolnát építete alapítvánnyal, hova 1726-ban ide helyezett férjével temették, kormányzó lett Schuhknecht Miksa őrnagy, vitézi tehetségű, szelid, 's buzgó keresztény; ki, a' mig Esztergom várát kormányzá, mindent véghez vitt, hogy azt mentül alkalmasbbá tegye, és olly fényre hozhassa, millyenben volt, midőn azt a' Török egykoron a' keresztényektől elvette. Ez okból a' keleti részről egész északi várfokig a' bástyákat mind kijavíttatta, valamint az itt közlött képünkön látható várkaput, mellyhez egyedül a' hidon volt járás, ő ujjíttatá-meg, mit e' fölírás is bizonyíta:

C a r o l o VI.
 R. I. S. A. G. H. B. R.
 Porta Moeniaque Archiepiscopi
 Iustitiae Decretum
 restituta.
 Maximiliano de Schuknecht
 Generali Vigiliarum
 Fortalitii hujus Praefecto.

Midőn e' nagylelkű férjfiú a' vár bástyájit javíttatná, találtak egy fára festett Maria-képet, melyet ő kitisztogattatván tisztelni szokott, 's ezen képet később, az 1506-ban Bakács Tamás esztergomi érsek által készíttetett, igen csinos faragású, veres márvány kápolnába — *) téteté köz tiszteletül; minek következtében minden nap szolgáló szent misére és szombati litaniára alapítványt tett. Ezen képet később 1760 körül az akkori vár-kormányzó Erőses Ádám egészen ezüstbe foglaltatá, 's így tiszteltetik mai napig is. — Schuknecht sisakja és mellvasa emlékül most is láthatók a' várban; tetemeit 1732. kívánsága szerint ezen kápolna alá tették, mely helyét az új sirboltban is 1823. megnyeré.

Az esztergomi várat később Maria Thérézia gróf Barkóczy Ferencz primásnak ajándékozta vissza, ki lépéseket tett azonnal, hogy lakását, és káptalanját ismét eredeti helyére vissza hozhassa. Több helyen szétdulatta a' bástyákat; a' vár terét, hogy az általa építendő fő templom- és fényes lakásnak helyet készítsen, megnagyobbítá. — 1764-ki majus 2-kán dült-le Jób basilicájának még eddig fenn álló egyik tornya, melyről szokták volt a' Törökök „Hosdá-jok által (keresztényektől „bőrharangnak“ neveztetett) a' „Hallá-t! kiáltani. — Barkóczynak e' jeles szándékát félbe szakasztá kora halála, 's egyebet az elkezdett terveknél és a' most

*) A' fő templomnak nagyobb részét elronták a' Törökök, 's más minden egyházi épületeket megfertőztettek, szétdultak; de megkegyelmezték ezen kápolnának, melyet ők tulajdon moseájoknak használtak: mit mostanság is az oltár aljából kivésetti kereszt-jel, és az oldalfalra, melly szintén márvány, mindenféle karczott török nevek valószínűleg. — E' mind architecturái mind szobrászati igen jeles régiségünknek részenkénti rajzát igen kívánatos volna a' t. közönséggel közelebbről megismertetni: mi annál is inkább eszközölhető, mivel (M. I. barátom szemtanúsága szerint) t. t. Horváth István ur birtokában van ama nevezetes 's egykoron itt Esztergomban ragyogott nyelv- és rajkmesterünk Révay által készült pontos ábrázolatja e' kápolna belső részinek; 's ezt a' hazafiúi áldozatoknak példaadójától bizonyosan elnyarthatné a' közjónak előmozdítója.

pinczére fordítottatott kapunál nem létesíthetett. — Később azután boldog emlékü Maria Thérézia 1768-ban kezdett és 1771. elvégzett csinos templomot építtetett itt. Végre Rudnay Sándor a' boldogult 65-ik érsek és 13-ik bibornok 1820. kezdett nagy költségű munkálása alkalmával mindent szétdulatott, és az egész várnak új fényt adadni szándékozott; a' káptalant Nagyszombathól, hova az Pozsonból a' Törökök elől hordozkodott, Esztergomba vissza hozta. De ezen örökemlékű fő pásztnak iparkodásai, költsége, és fáradozása sem érték czélt; mert a' nagy munkát 1831-ki szeptember 12-kén az élők sorából kiszóllíttatása félben szakasztá.

Birkés Endre.

I N N E P L É S.

R o m a i l a k o d a l o m.

Ha a' Romaiak vak pogányok voltak is, szent volt nálok a' házasság. Nehány írók adatai szerint Romában 500 évig nem történt házasság-elválás; de ez Roma arany korában volt csak, 's később gazdagság, és bujaság lett a' romai erkölcs fő vonásává. — Minden egyes nép szokása legkitünőbb fényben a' menyekzői szertartásoknál ütközik szemünkbe; mert az ebbeli szokásokat egyik század a' másiknak hagyja örökségül. — A' rég elavult szokások nekünk ugyan nevetségeseknek 's babonásoknak tetszenek; de tisztán tükrözik az akkori időnek izlését.

A' romai menyekzőt mindig eljegyzés előzte-meg. — Ebben a' fődolog a' házasulandók viszonyos vonzódásuk volt; ha ez nyilvánított, 's a' szülők benne megegyeztek, kész volt az eljegyzés. Előjöttek ezután a' bizonyosságok a' mennyasszony atyjának házába, 's a' jegyző megírta a' szerződést. A' vőlegény, jegyesének egy vas — később arany — gyűrűt adott-átal, 's ajkára egy heves csókot. — A' gyűrűt a' menyasszony bal kezének negyedik ujjára vonta; mert köz hiedelem volt, hogy ezen újból legrövidebb uton megy egy ideg a' szívhez. — A' csók nem volt a' régieknél csekélység; a' menyasszony az által többféle jogokat nyert. — Ha a leány, eljegyzése után, valamely más férjfitől hagyá magát megcsókolni, vége volt a' menyekzőnek. Plutarch beszéli, hogy a' kemény erkölcsbíró Cato, Manlius tanácsnokot a' senatusból azért küldte-ki, mivel tulajdon nőjét lánykája jelenlétében csókolá-meg. (Ez nálunk már nem bűn!)

Most a' menyekzői nap határozottatott-el. Nagy megfontolás kívántatott ide. — Az időt a' Romaiak boldog 's boldogtalan napokra osztották-fel. Egy esztendőben 36 szerencsétlen nap számláltatott. Ha valamely napon nagy szerencsétlenség érte a' hazát, egy Romai se tartotta azon menyekzőjét. Az egész majus hónap bal előjelentésű volt.

Bár szerencsésnek tartatott az elhatározott menyekzői nap, még is egy a' jóslásban jártas papnak tanácsa kívántatott-meg az auspiciumok, vagy előjelentések szerint. A' pap kiment a' városból, 's figyelt, mellyik felől jőnek repülve a' madarak, 's milly hangot lehet reptökbek hallani; mert a' régiek a' madaraknak magos röptéből azon hiedelmet vették, mintha azok, istenek tanácsából, az emberek sorsa felől néhány

szót felkaphatnának; ez okból minden köz vagy házi fontos foglalatosság kezdeténél először is a' madárjóslok vonattak kérdőre.

Ha az istenek tetszésüket mutatták a' házasságon, elkezdődött az ünnep. A' menyekző előtti nap már ünnepi volt. A' menyasszony — gyakorta alig 12 éves — a' házi isteneknek és szerelemistennének áldozta gyermeki prémzett felruháját, a' keblén hordozott arany szivecskét, játékait 's bábjait. Ezután előhozatott a' menyekzői öltözet. A' menyasszonynak hosszú fehér, bihor rojttal, vagy szalaggal kihimzett ruhája, derékban pamut-övvel erősített meg. — Haja két egyenlő részekre osztatott; de ez nem történhetett közönséges fésűvel, hanem olly lándsának vas hegyével, mellyel már valamelly gladiator vagy közbívó, az amphitheatrumban megöletett. — Egy illy lándsának mindenféle erő 's magusi jelentés tulajdonított. Az elvált hajak ujlag hatra osztottak, 's ezek bodrokban konyultak-fel. Feltétetett erre a' virág-koszorú, mellyet a' romai leányka különös szép művészséggel értett fonni. — Mindennemű illatozó fűvek köttettek belé, mint majorana, 's a' többek között petrezselem is. A' virágkoszorúból a' menyasszony képére egy tüzsárga színű fátyol függött-le; czipói hasonszínűek valának. Az öv és fátyol megkülönböztető jelei voltak egy romai menyasszonynak.

Korán reggel tíz bizonyosság jelent meg a' menyasszony házánál. A' főpap véghez vitte az ünnepi szertartást. Az isteneknek lisztet és sőt áldozott. Egy kenyeret nyújtott-által az egyesülendőknek, kik abból, házasságuknak leendő szoros fennállása bebizonyítására, ettek; elmondta ezután felettek a' főpap szertartási szavait, mellyeket nem közölnek az írók tökéletesen. — Később a' menyasszonynak férjét mintegy megkellett venni — 3 arany darabért. Az elsőn megvette férjét; másodikon ama szabadságot, hogy férje penateseit (házi isteneit) ő is tisztelhesse; harmadikon a' keresztutak istenének kegyét, hogy bemenetét férje házába szerencsésítse. Az egész menyekzői nap különféle istenekhez intézett áldozatokkal ment véghez; különösen tiszteltetett Juno, mint a' házasság istenasszonya. Legrégibb időkben fő menyekzői áldozat egy sertés, később kétévű bárány volt. Mi előtt az állatok oltáron elégettettek, a' pap mindegyiknek epéjét félre hajította, hogy ezáltal az egyesültek között minden keserűségnek elhárítását előre jelentse. — Erre a' menyekzői pár az áldozott állatok bőrére ült annak emlékeztetésére, hogy egy iparkodó gazdaasszony első foglalatossága a' gyapjú-szövés legyen, 's hogy az aranykorban a' gyapjú szolgált egyedül az embereknek ruházatul. (*Végz. kör.*)

K Ü L O N F É L E.

Szilárd character rabszolgában. Nehány nappal ezelőtt — így ír egy new-yorki hirlap — valamelly ember három rabszolgát vásárlott: egy férjfiút, ennek feleségét és gyermekét. A' rabférjfiúnak nem tetszik a' vevő, 's eleve kijelenté, hogy neki soha se fog dolgozni; de a' vevő mindezek ellenére is megvevé őt. A' dacos rab ezzel kiment az udvarra, 's jobb kezét egy törzsükre tevén azt szekerczével egyetlen egy vágással elcsapta.

Jegyszegés büntetése. Newyorkban nem régiben egy asszonyság 1.000 dollar pénzbürságra ítéltetett azért, mert jegyváltásat

megszegvén jegyeséről lemondott. Liverpoolban ellenben egy hasonló vétségű aszonyság 1 schilling birságot vala köteles fizetni.

Hires narancskertek. Thiersch urnak görög országból írt levelei szerint a' leghiresebb narancskertek Hagios Johannes (Sz. János) helységében, Pelopponesusnak Eurotas völgyében vannak. Azon helység maga egy milliónál többre menő, és pedig legnagyobb 's legszebb portogallót, vagy is narancsot természet évenként. Azon háznak, melyben ő szállva volt, narancs-kertjeiben a' jól mivelt 's öntözött fák, nagyságuk és szépségükre nézve, csudaművek voltak, melyeknek virágokkal és gyümölcsökkel megrakott és egymásba fonódott ágaik sűrű lugosfelelet képzettek. Egyetlen csomóban 21 egymást érő nagy arany almát számolt össze a' tudósító. Ugyan ezen fa azon esztendőben maga egyedül 5000 gyümölcsöt fizetett.

V i s s z á s r e j t v é n y.

Tisztas éltű jámbor ember neve vala mindenkor.
Számolt illyent, férjet és nőt, a' jelen és hajdan kor.
Tisztje: erényt tanítani, jót és hasznost hinteni,
A' gonoszra veteműltet jobb pályára inteni.
Lelsz mindenütt, kivált Olasz és Spanyolnak honjában;
Neveznek így sok nemest is a' jó magyar hazában.
Bár milly oldalról mondjad-ki e' három betűs szócskát,
Egyiránt hallod hangzani a' rövid egy tagocskát.

K. J.

Előbbi rejtvény: 1) V i z a 's'a't. — 2) T ű z 's'a't.

Előfizetési figyelmeztetés. Közelítvén a' Pesten tartandó novemberi vásár ideje, melly egyszersmind biztos alkalmat szolgáltat előfizetési pénzek felküldésére, e' lapok kiadója tisztelettel figyelmezteti a' haza leányait 's fjiuit, kik a' Regélő-Honművészt jövő 1836-ik esztendőre is járítani ohajtják, hogy a' szokott előfizetési díjt vásári alkalmak által egyenesen hozzá felküldhetik. A' folyóiratból jövődében is minden héten eddigi alakjában két ív, mellette hetenként egy divat kép (a' körülmény kívánsága szerint kettő is) jelenend- meg. A' mellékes műtárgyaknak mint hangművek, arc- és tájképeknek 's'a't. számát, valamint most folyó fél évben is, előfizetőink számához fogjuk szabni. A' folyóirat díjja mostani marad.

Tudósítjuk egyszersmind a' t. közönséget, hogy a' mostani 2-dik fél-évi Regélőből még néhány teljes számú példányt meg lehet szerezni. Mind a' kiadó hivatalban mind Tomala műáros urnál még néhány eladó példány találkozik gróf Széchenyi István, Kántorné, Dériné asszonyok 's Megyeri ur arczképeikből, és a' „pesti tárogató, magyar dalnok, varázshangok a' Szerailból“ czimű hangművekből, melyeknek egyes példányai 24 pengő kron árultatnak. Nagyobb számra tett rendelmények felől a' kiadó hivatal előre tudósíttatni kér.

Szerkezi Róth krepf G á b o r, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.

REGÉLŐ.

PESTEN vasárnap october 18^{kán} 1835.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csöbörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. A' szerkeszői hivatalban évnegyedenként 's képek nélkül is válthatni példányt. A' folyóiratnak egy száma, vagy képe 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLÉS.

Somogyi képek. *(Folytatás.)*

Napoleon-waterloo-i hosszú arczczal állottunk vagy inkább ülünk mi is a' határdomb előtt bizonytalan elveket döntögetvén. Az egész vidék mágusi nimbusba öltözött, az az: a' buda-pesti német ujság rejtett-szavaiba, és semmiképp sem akart szemeimnek ismeretes lenni; míg végre a' kocsiról leszökvén egy szemüveges nyomos kémlelet után félig eldugott gyóti pusztá, mint a' fátyol alatti márványkebel, kérkedék előttünk, és már bizonyos utat mutatott. Sárgáim vizesek voltak, mintha minden szerelemverseimet rájuk öntöztem volna; az orvos hitlen főcsóválását ismétlé, midőn Ninám ellenző szájára tevéen kezemet, őt tovább hajtani kértem. Végre még is, áthágván néhány csekély akadályokon, u. m. a' tegnapi szél által kidöntött három fán, egy széles határ-árkon, tizennégy holdig levő tarófold megyéjén 's a' t. Csömendnél a' postautra, vagy is inkább az afrikai homokpuszták egyikébe süllyedezénk. És mikor fogunk rajtad is örülni te embert és lovat kifárasztó csömendi és niklai postaut!? Mikor fog rajtad is megszűnni ezen menés haladás nélkül? Mikor látunk kórákasokat és utcsinálókat kövek 's utcsinálók nélküli hosszú járásodon? — Valóban a' lüneburgi vagy gödöllői homok a' mainál csak úgy férhet-meg, mint a' keszthelyi kőfaragó sirköve Thorwaldsen Apollója mellett: milly igen csekély és látszatlan az; milly nagy, és mély behatású ez!

A' tájék, ha azon hypothesist állitjuk, hogy itt nincsen homok, nem kellemetlen. Az erdőhez balról közelálló csinos és téres urilak, a' nyárfák közül kimosolygó Nikla — classicus Berzsenyink szülő helye — és a' távulról kéklő Balaton hosszú hegysorával, Szigliget, Csobáncz és Szentgyörgy megrázó emlékeivel furcsa ellentiséget mutatnak a' jobbról lefáradó Somogyinak komoly és gondolkodó magányaival. Állítsák kegyném! egy mákvirág arcú, égszemű, nyárfa termetű, életet és bájtlehelő csudaleány mellé, ki egy szóval éppen olyan, mint kellem-önnék, a' hideg padlás-szobában egyedülies, bokros arcú bérés-költőt, mint rágja-el ma már kilen-

zedik tollát egy beköszöntő iktatási versecsenkén; és ha nem egész, de még is hiven utánozni akaró mását nézhetik a' kólya oldalait kísérő tájkörnek.

És még is szeretem én ezen szomorú magányt, felelevenült szívem érzéseinek első tanúját; szeretem elmúlt gyönyöreim koramenyével körülövedzeni a' nagy pusztá virányt, hova a' természet nekem egy szép virágot ültetett, melly varázsihleténél örök életet ígért: de a' hiven ápolgatott virág, fiatal keblem első szerelme, igen hamar lehullott, és egy nagy sir volt nekem a' vidék, mellybe setét búmat eltemetni akartam. Sokáig hordoztam én ezen bút, sokáig neveltem szívem mélyében; és azért szeretem e' vidéket, azért kedvesek nekem kiholt kellemei, mert itt dobogott hevesebben szívem, itt sirtam előszer édes-keserű könyűim?

Hova felhők olly sietve?

„Láthatáron túl!”

Ti elmentek; de napomra

Setét vész borul.

Hova madár szép daloddal?

„Hideg égen túl!”

Szerelmemnek rövid hangja

Örök buba fúl.

Hova szellő rózsáimról?

„Pusztá kerten túl!”

Mint a' bimbók hervadoznak,

Örömem lehull.

Hova gallyak házam felett?

„Kopár földön túl!”

Életfám is ki van döntve,

Többé nem virul.

Mind elmennek ők lakomnak

Bús virányirul;

Velek szökik árva szemem,

'S könyekbe borul:

Nem mehetek; mert ha mennyét

Elveszté a' szív,

Csak a' tájhoz, hol az letűnt,

Marad holtig hív.

A' gondolat ugyan nem új, mert a' thema igen közönséges, de bő és jutalmas. A' szerelem egy mindenektől befogadott kedves thema, mellynek változatait még a' leggyengébb dilettans is prima vista eljátsza.

Berzsenyink, mint a' hozzá hivatott orvos beszélé, ma éjjel igen rosszul érzi magát. Nem volna-e ezen veteranus költő halála ismét egy sokáig ki nem pótolható kár gyermekségéből már már kilépdelő litteraturánkra nézve? Mért nem örök életet a' lángésznek? A' derék letapodva a' pulyaság dagályait, egeket kér; és elnyerheti-e, ha halandóságot hordoz tökélyre vivó keblében? Tettei kevéssel élnek utóbb elhunytánál, és sokszor nincs még eltörülve neve mohlepte sírkövén, midőn régen kimúlt már emléke a' szívekben.

És valahára a' ki nem ir- és irt- ható homok codáját decre-scendo elvégezvén, a' leomlani kezdő husz-urasági csapszékek régiségeit — mellyek úgy állottak, vagy is tántorogtak itt, mint az unalmas menuett háromfértályait félbeszakasztó pausák — elhagyván, tíz óra felé a' somogyvári határba értünk. A' tájék mindjárt kelle-meteseb 's az ut könyörületeseb kezdett lenni. Négy dolgot akartam eddig kerülni mindig a' nélkül, hogy a' fatalis sors őket minden alkalommal nem vetette volna nyakamra: öszvejönni egy gazdag tudatlannal, ellenségünkkel az asztalnál szemközt ülni, egy kaczer asszonyoknak hódolni, és csinálatlan uton járni!

„Ah! milly gyönyörű kilátás!“ susogá Ninám, midőn mind az öten szabadabban tudtunk lihegni, és az orvos diaetai gyógyszerét, mellyet a' világ minden lovai ostornak neveznek, az az: ismer-nek, félre tévé. Egy virágos rétvölgy gördült-fel előttünk, midőn a' várallyai pusztán túl az ismeretes dombon leereszkedénk; hosszú csatornák hasítják keresztül a' buja füvel megterhelt rétet; nehéz képek hevernek a' kirablott szántóföldeken; jobbról Öreglak verestetejű templomával, a' Kupa-hegy hesperidai gyümölcskertjével; balról a' sűrű, földig lecsüggő Breza, az ujonnan épült malom, és a' hegyek közé vonult Pamuk, nevető és kimosolygó, mint a' futó leány arcza, ha biztos menedékből csintalan imádója után néz; — valóban elragadtató bájos látvány! A' szép mythosz korán eltűnt édenvilágában gondolja magát lelni az utazó; isteni álmok egyesül a' gyönyörű valóval, és — de tudom-e méltán leírni érzelmeivel a' varázstáját, ez eleven de képzelhetlen panorámáját Somogynak! — Lehet-e Rafaelnak madonnáját égi szerelmében gondolni, és nem látni? Lehet-e a' tizenkilencedik századbeli leány karját felruhája alatt elképzelni, ha az előtt fedetlen havát vállainkon nem csudáltuk?! Az előre siető férjfiak vasárnapi bundájokban, és a' felciczomázott asszonyok tisztes egyentiségben állottak az innepélyes vidékhez; és sziv-emelően kongottak-le a' nem egészen tiszta harangok, 's minden embert, nagyot kicsinyt, behív-nak vala az Isten kegyes lakjához, a' béke, egyesség, szeretet csendes hajlékába.

Vigan, mint tele csürben a' gazda, hajtottunk-fel a' hosszú kastéldombon, és az akác-álléon keresztül a' vendégeket mindig szívesen látó V. ur téres udvarán, mint biztos kikötőben a' hajós, álláspontot találtunk. — Az asszonyok csókkal, mi egy szíves kéz-szorítással köszöntők egymást. Itt, ha tulságosabb akarnék lenni, mint már eddig voltam, egy hosszú értekezést tarthatnék az asszonyok között olly igen divatba jött csókváltásról, és őket ekkor egy rövidlító festészeti recensensnek nevezhetném-el, ki hogy

a

a' kép hibáját kitapogathassa, azt igen közelről szokta megnézni; de akaratom ellen is elhallgatok nem csak azért, mivel gyalultatlan észrevételeimet sokszor olyan arcok és levelek követék; és mindig hálátlan merény marad az asszonyokról, mint a' nagy urakról, pusztá igazságot írni: hanem leginkább azért is, mivel feleségem a' többi asszonyokkal már a' bucsút megnézni, az az: látni és látszani készül, és nekem, hogy valahára elbeszélésem czimzetével összetalálkozzam, 's udvariságomat mutassam, őket kísérni kellett. A' bucsút, mellyre olly sok ember öszvejön, hogy semmit se tegyen, csak látnom kellett, ha leirni akarom; azonfelül Ninám már otthon elkészíte engemet, vagy inkább erszényemet néhány szükséges apróságok vásárlására, mit mi férjek azonban sürgősen drágaságoknak szoktunk nevezni; (de nem értünk mi ahhoz; — soha sem akarjunk szigorúbbak lenni asszonyainknál, és örüljünk, ha azok három bucsúból egyet elhagynak, hol illy szükséges apróságokra pénzt nem adnak) 's így ellátva egy jó ízű másod-reggelivel a' heves nap daczára is utnak, az az: pornak indultunk.

Szivesen emlékezem mindig azon jó időkre, midőn elhunyt apámmal egy iszonyú borczégért tüztünk-fel a' vendégszerető plebanus éjjel nappal tárva álló kapujára, és vízzel töltött hordókat vontattunk udvarára, hogy, a' mint dévajkodva állítottuk, a' vendéglőnek bora olly hamar el ne fogyjon. — Azóta igen sok változott itten: elmentek ők mind, kiket szerettem, egy ismeretlen de szebb hazába, a' világ, ész, 's öröklét sugárhazájába; csak a' derék plebanus él még annyi kedveseim közül, ki volt örömeimet felkölti mély sirjából, és a' multnak gyönyörű képeit előhozván hiven tartja egy perczenetig felrázott és magát olly örömet megcsalni hagyó keblemben: mint a' ledült falak felett épen és erősen áll az őrtorony óriási órájával, melly, biztosan szöll-le a' pihenő utashoz, ha bár el is multak szebb napjai; hangja szomorúbb, de még is romlatlan maradt.

És most hosszú idő óta ismét beléptünk a' még mindig nyitva talált kapun, 's az előnkbe jövő háziurtól régi nyájas arcczal fogadtattunk. A' téres udvar tömve hintókkal, az ebédlő vendégekkel. Többnyire ismerőseket köszönténk. Az asszonyok leültek a' kerevetre; feleségem körül egy juratus tánczolt, ki nem régen hagyta oda Pozsont, honnét leendőik lehetőségén kívül kevesebbet hozott-le, mint Bias őt száműző hazájából; én pedig a' mellékszobába a' plebanus bibliothecájához szöktem. Milly édesen válek meglepve, midőn a' mellette álló asztalán barátságos egyetér-

tésben láttam heverni hazámnak majd minden jobb folyóiratait: a' Regélőt, Jelenkort, Rajzolatokat, Fillértárt, és Meyer universumát, a' mellyeket, mint később érthetém, a' helybeli tisztek a' plebanussal hordatják, és felcserélve egymásnak olvasni küldik. — Mi szép és nemes áldozat a' felelevenülő litteratura zsámolyán, és milly kitünő bizonyítványa ez honi miveltségünknek!? *Somogy*, mellyre az alacsony rágalom szeret csak örök álmodni, mint önhasznót szokott keresni a' nagy tetteket mozditó hazafiban, — és *benn* a' csekély eldugott falu, egy levél a' százas tölgyfán, nem nézhet-e büszkébben-le sok honi kórákások bolygó csillagként elfutó koresvérű iparára, minél többet nyujt itt három lelkes *Magyar* kimért vagyonából a' közjóra, mint a' pompás semmibe pazérlani értő gazdag herék valaha szentelni *a k a r t a k*?! — Hallgatók, hogy ne sértsek!

„És tisztelendő ur a' dámák ujságát is hordatja?“ kérdé dévajkodva feleségem, kit hozzám beinték, a' csemegét kínáló háziurat, és a' pamlagon heverő divatos naplopót üvegelte a' *Regélő* ben. — „Vasárnapi szép vendégnéimnek, kik már egyebet is készülnék tudni, mint tűzhelyök és libáik erényeit!“ — válaszola gyenge ironiai mosolylyal a' felszóllított. „Az én feleségem igen szereti ezen ujságot, bizonyítam én; leginkább a' *Honművész* utósó nehéz értekezéseit szokta mesterileg felfogni!“ — Nina szemei, valamint ha a' fellegtelen égből hirtelen lerepül a' villám, büntetést ígérve reám estek, 's én elhallgattam. — Ezen szempillantatban megkondultak harmadszor és utójára minden harangok; t. i. ez ideig csak kettő, mellyek közül a' *sopran* régóta orvosolhatlan rekedtségben szenved néhány meghűtések és hasítások miatt: és még is olly szívesen, olly szolgálatra készen szóll-le ingovány állásáról a' felszóllított, mintha *jelen* én *ek es né*ink körébe nem is tartoznék, kik egy erőtetett trillát két hónapig szoktak közönségesen meggyászolni egész fizetésök *pontos* járulásával!

Mi is besiettünk a' misére; de milly kínos és fárasztó bemene-tel a' vasárnapi bundákon, és az „eau de Vienne 's de rose“ finom szagát még hiréből sem ismerő határtalan asszonyokon keresztül; milly izetlen lökések 's dörgölésektől kísért szökések, hasonlók a' hazánk világosulni készülő egén felbukó fiatal író bogácsos utjához, ha éretlen recensensek, vagy óvilági sentimentalismus ragaszkodnak előre törő szárnyatlan pegasusa lábaiba!

(Végzet következik.)

I N N E P L É S.

R o m a i l a k o d a l o m. (*Végzet*.)

Az éj beérkezvén az egész menyekzői társaság ünnepi menetben tért az ifjú férj házába. A' menyasszony most anyjához, vagy ha ez már meghalt, egyik atyjaöccséhez menekedett, 's csak ennek karjából kelle most a' vőlegénynek jegyesét elrabolni. Roma azon legrégibb korának emlékezetére történt ez, midőn Romulus 's ennek vad csordája orozva rablák-el anyjaik karjai közül a' szabini szüzeket. Tudjuk, hogy ezen merész tett nagy hasznót hajtott a' köztársaságnak. — Erre egy orsót, rokkát, 's gyapjút ragadott a' menyasszony kezébe, és elhagyta a' szülői lakot. De sem ennek, se jövődő lakának küszöbét nem érinthette lábaival; azért lebegve két fiatal legénytől emeltetett által. Az egész menet így volt rendezve. Előmentek a' fáklyahordozók, ezeket követte egy sereg füttyös, fuvolás, trombitás, czimbalmos, 's más hangászok, ezekután az első vőfél fenyő-fáklyával; ezt követte két más vőféltől vezetve a' menyasszony; utána a' vőlegény, ön 's jegyese rokonaitól környezve; ezután végetlen gyermek, leány, rabszolga, 's rabszolgálók tömege, 's az Io, Io, Hymen Hymenaeae vagy Thalassio, Thalassio, örömkialtások emelkedve tölték-be a' levegőt. Egy ifjú, ki Camillusnak neveztetett, vitte az ifjú gazdaasszony varróeszközeit; mások utána, rokkáit, tükreit, ollóit, szalagait, fésűit, hajtóit, vetélőit, és többféle eszközeit, 's nagy lármá és zajongás közt követték az ünnepi menetet.

Az ifjú férj háza fel volt ékesítve, világítva; gallyakkal 's pamlagokkal gazdagon cifrázva, különösen a' házajtó felei mindennemű virággal voltak megrakva. — A' menet ide érkeztek a' menyasszony férje ajtófeleit pamut szalagokkal övezte át, 's bekente zsirral. — Ennek kellett minden rossz lelket a' házból kiűzni. — Megjelent a' házmester, 's a' menyasszonynak egy csomó kulcsot nyújtott-át, ki ezeket egyik szolgájára bízta; most átemeltetett az ajtóküszöbön, de ha megérintette ezt lábával, szerencsétlen előjelenet volt, mert a' ház küszöbe Vestának, a' szüzek istenasszonyának, volt szentelve.

Most megkérdeztetett az ifjú nő „ki legyen?” 's így felelt: „Hol te vagy Cajus, ott vagyok én Caja! hol te az ur és atya vagy, ott én asszony 's anya vagyok; ha te gazdag vagy, én is az vagyok, mert mindenünket megosztjuk.” — Az új gazdaasszony Cajának neveztetett, a' régi Tarquinius Priscus király nőjétől, ki Caja Caeciliának, vagy Tanaquilnak hivattatott, 's igen ügyes gyapjúfonó és gazdaasszony volt.

A' szoba belsejének egyik oldalán lángoló tűz, a' másikon egy medence forrás-víz volt. Mind a' kettőt megkelle az ifjúpárnak érinteni. Több okai hozatnak e' szertartásnak elő. A' tűz és víz a' fő elemek, melyekből minden lett; mások a' két elemet a' tiszta házassági élet jelképeként nézik. Ez alatt a' ház előtt porráégették a' lángoló fáklyákat; mert ha ezek az ifjú férj ágya alá juthatának, kora halálát előre jelenték-meg, azért azok egészen megsemmisítették.

A' menyekzői lakomához ültek ezután a' vendégek, kiket mindnyájukat virágkoszorú ékesített; a' hangműszerek riadoztak; a' fiatal pár ősei hős-dalokban magasztaltattak.

Lakoma után a' vőlegény minden vendéget megajándékozott a' hozzá hozott ajándékok megtérítésére, mások tőle borostyánlevelel mákos süteményt nyertek, 's a' házat körző fiatalság közé tele marokkal diókat hajított. Ez azért történt, mivel a' diók Junónak voltak szentelve, vagy az aranykor emlékezetére, hol a' gyermekek az ünnepi Saturnalékban diókkal játszadoztak, vagy annak kinyilatkoztatására, hogy ez által minden gyermeki játékkal felhagy, 's komolyabb dolgokkal foglalatoskodik.

A' menyekző utáni nap áldozatokkal, és szent szertartásokkal mentle, 's ezek között az új nő mint új házi gazdaasszony forgolódott, férje pedig házi isteneit 's oltárait megosztva tisztelvé vele.

Alkonyatkor a' férj új lakomát adott, hol az asztalon 5 nagy viaszgyertya lángolt az öt istenség tiszteletére, kiknek kegye legszükségesebb a' házi életre. Ezek voltak Jupiter, Juno, Venus, Svada, és Diana. —

Ezen szertartások ugyan a' jelenkor inyéhez kevesbbé alkalmazhatók; de ha újra megemlékezünk, hogy 520 év alatt egy házassági elválás se történt, 's az első Romai — Spurius Carvilius Ruga — ki szeretett nőjétől elvált, csak egy, az erkölcs-bírók előtt letett, eskü következtében cselekedte azt, szívesen megengedünk a' régi Romaiaknak, hogy nálunk tudatlanabbak voltak. K.

K Ü L Ö N F É L E.

A' boszúálló csethal. Midőn „Essex“ nevű amerikai hajó a' déli csendes oceánon csethالفogással foglalatoskodnék, 's csaknem az egész legénység csónakokon künn vadászna, egyszerre valamely igen nagy czet neki megy a' hajónak, 's olly hatalommal csap a' hajó orrára, hogy gerendái legott elváltak, 's a' víz színére usztak. A' czet kevés váratra ismét megjelent, 's olly dühösséggel csapá fejét a' hajó derekára, hogy azt legott bezúzta, 's a' hajó tüstént tele lett vízzel; a' hajón még hátramaradt néhány emberek hamar csónakra ülének, 's csak igen nagy bajjal hozhattak magokkal némi enni valót, mielőtt a' hajó egészen elsüllyedt. De a' száraztól sok száz mértföldre levő legénység nem evezhetett-ki, 's egy csónakon kívül a' többi mind részint éhség részint habok prédája lön. Amazt valamely hajó vette magához, 's már a' rajta levő emberek száma csak három vala, a' többi mind elveszett.

Javitás. Az európai módra formaruhásított török katonák az utóelőtti nyáron fehér pantalonokat kaptak vászonból, úgy készítve, hogy azokat télen által is lehessen viselni. De a' tél kevéssé szigorú lévén a' katonák panaszkodni kezének a' pantalonok ellen. A' seraskier meghallgatá a' panaszokat, 's hogy a' bajnak véget szakasszon, azokat — kékre festeté. Már most eléggé melegek voltak.

J E L E S M O N D Á S.

M ű v é s z.

Mikor a' mű mestere bátor,

Kézzel ügyes képét kiteremté, és az időnek

Nézésül kiteré — mosolyogjon bár az egész föld,

Vagy gúnyolja művét — ő bátoran áll, és — hallgat.

G a r a y „Csatárjából“ közli S...y Á g u e s.

E l ő s e j t é s .

Titkos elősejtés így inti utában az embert ,
Hogy látná vesztét , a' melly éltére jövőndő ,
És ő meggy botorul rövid észszel sorsa elébe.

B a k s a y .

Hazafiság. Kiki áldozzék , a' mivel tud . A' jó hazafiság első virtus , első kötelesség . Szívvel , észszel , értékkel tölthetjük ezen édes kötelességet . Háromszor boldog , ki mind a' hárommal áldozhat ! Háromszor átkozott , ki mind a' hárommal bír , 's egyikkel se cselekszi .

K i s f a l u d y S á n d o r .

Nemes ifiak kötelessége. Korunknak nemes ifjai azt vélik , hogy mivel nemesek és vagyonosok , elme-miveltségre nem szorulnak , és a' gyűjtésnek drága idejét lelket 's testet gyilkoló üres mulatságokra pazérolhatják , minthogy tőlek senki se követelhet valamit , 's mivel ők senkinek se tartoznak valamivel . Nem ugy Te , fiam ! Tudd-meg , hogy éppen , mivel te nemes származatú 's gazdag vagy , a' hazának rajtad nagy követeléseket tenni van igaza , te az emberiségnek nagy adósa vagy , és e' tartozásaidat csak illő tettekkel róhatod-le .

Thurzó György fiához irt levelében a' 17. szban.

Gnomák. Könnyen kerülí a' veszélyt , kit ártatlansága véd .

Ki magának barátja , tudd-meg , hogy mindenkinek is barátja .

E' szók : „ismerd önmagadat“ nem egyedül büszkeségünk kisebbitésére mondattak , hanem hogy jó oldalainkat is ismernők .

Cicero után B. F.

K é r d ő r e j t v é n y .

- 1) A' három király közül mellyik volt a' szercesen ?
- 2) Ki született még az új testamentum idejében , 's még se halt-meg ?
- 3) Mért tekint a' nyúl vissza , ha a' kutyák kergetik ?
- 4) Miféle emberek vesznek-el mindent szájunk elől ?

Előbbi rejtvény : p a p .

Előfizetési figyelmeztetés. Közelítvén a' Pesten tartandó novemberi vásár ideje , melly egyszersmind biztos alkalmat szolgáltat előfizetési pénzek felküldésére , e' lapok kiadója tisztelettel figyelmezteti a' haza leányait 's fiait , kik a' Regélő-Honművészt jövő 1836-ik esztendőre is járattani ohajtják , hogy a' szokott előfizetési díjt vásári alkalmak által egyenesen hozzá felküldhetik . A' folyóiratból jövőndőben is minden héten eddigi alakjában két ív , mellette hetenként egy dívatkép (a' körülmény kívánsága szerint két tő is) jelenend- meg . A' mellékes műtárgyaknak mint hangművek , arc- és tájképeknek 's a' t. számát , valamint most folyó évben is , előfizetőink számához fogjuk szabni . A' folyóirat díjja mostani marad .

Tudósítjuk egyszersmind a' t. közönséget , hogy a' mostani 2-dik fél-évi Regélőből még néhány teljes számú példányt meg lehet szerezni . Mind a' kiadó hivatalban mind Tomala műáros urnál még néhány eladó példány találkozik gróf Széchenyi István , Kántorné , Dériné asszonyok 's Megyeri ur arczképeikből , és a' „pesti tárogtató , nemzeti dalnok , varázshangok a' Szerailból“ czimű hangművekből , mellyeknek egyes példányai 24 pengő kron árultatnak . Nagyobb számra tett rendelmények felől a' kiadó hivatal előre tudósíttatni kér .

Szerkeszi Róth krepf Gábor , halpiacz 86. szám .

Nyomt. Trattner-Károlyi , uri utsza 612 .